Cena egz. 10 gr

KURJER ZACHODNI
»ISKRA«

ROK XXX · Sobota 11 marca 1939 r. · Nr. 70

Adresy: Redakcji, Sosnowiec Piłsudskiego 4, tel. 616.64; Admini. Piłsudskiego 24, tel. 610.73 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

Zamach stanu w Słowacji

Rząd praski usunął premiera i trzech ministrów

na zarządzenie prezydenta republiki dr. Hachy

PRAGA, 10.3. (PAT). Ogłoszono tu następujący komunikat urzędowy:

„Ustawa konstytucyjna czeskosłowacka o autonomji Słowacji, porozumienie z dn. 6 października 1938 r. zawarte pomiędzy reprezentantami różnych partji słowackich w Żylinie, zaakceptowane przez rząd centralny, a znane jako „Umowa Żylińska" oraz Umowa Pittsburska, na którą Słowacy w walce o autonomję stale się powołują — podkreślają zgodnie że Czechy, Morawy i Słowacja tworzą wspólne państwo federacyjne.

Przeciwko tym zasadom w ostatnich czasach występował w Słowacji prof. Bela Tuka i szef propagandy rządu słowackiego Sano Mach, którzy opierając się na niektórych podejrzanych elementach wykorzystywali słabość i niezdecydowanie premiera rządu słowackiego Tiso i kilku innych ministrów.

Propaganda ta skierowana przeciwko całości państwa czeskosłowackiego osiągnęła w ostatnich dniach takie nasilenie, że rząd centralny i prezydent republiki uznali za niezbędne interwenjować, celem uratowania ducha i ważności praw o autonomji Słowacji.

Ponadto zamieszki powstałe na skutek słabości rządu słowackiego mnożą się ostatnio w Słowacji.

Z tego powodu ubiegłej nocy prezydent republiki dr Hacha usunął ze stanowisk premiera rządu słowackiego dr Tiso, ministra gospodarki Pruzynskyego, min. komunikacji i robót publ. Durcanskyego oraz min. sprawiedliwości dr Vanco.

Dotychczasowy wicepremier rządu słowackiego min. Sivak został mianowany premierem, zaś min. Stepansky zachował tekę skarbu.

Zmiany powyższe nie odnoszą się do rządu centralnego, w którym nadal zasiada minister rządu centralnego i reprezentant rządu słowackiego przy rządzie centralnym dr Sidor. Również nie zaszły żadne zmiany w składzie delegatów słowackich w resortach wspólnych".

W zakończeniu komunikat podkreśla, iż powyższe zarządzenie prezydenta Hachy zmierzają jedynie do utrzymania jedności republik. czeskosłowackiej oraz do zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa. Ponadto urzędowe koła praskie zaznaczają z naciskiem, iż rząd centralny nadal stoi na gruncie autonomii Słowacji, czego dowodem jest fakt, iż nowy premier dr Sivak oraz dr Sidor pozostali w rządzie, zaś obaj znani są jako bezkompromisowi autonomiści.

NOWY PREMIER SŁOWACKI

PRAGA, 10.3. (PAT). Nowomianowany premier rządu słowackiego Sivak urodził się 14 stycznia 1886 roku w Wielkim Bobrowcu w Słowacji. Studiował w Klużu i Temeszwarze, po czym poświęcił się zawodowi nauczycielskiemu, oraz działalności publicystycznej, pisał książki na tematy społeczne i wychowawcze oraz bajki dla młodzieży w języku słowackim.

Działacze słowaccy zostali internowani

Stan oblężenia i sądy doraźne

PRAGA, 10.3 (Tel. wł.) Głównym powodem kroku prez. Hacha była okoliczność, że separatyści słowaccy przygotowywali zamach stanu. Na kilka godzin przed planowanym zamachem stanu rząd centralny BeBrana przez zastosowanie energicznych zarządzeń zaprowadził w Słowacji spokój i ład.

Premier Sivak znajduje się w tej chwili w drodze do Rzymu, gdzie miał reprezentować Słowację na niedzielnych uroczystościach koronacyjnych Piusa XII. Rząd praski zawiadomił telefonicznie wszystkie stacje kolejowe we Włoszech, by premiera Sivaka zawrócono z drogi do Pragi.

Minister finansów udał się z Pragi do Bratysławy i objął urzędowanie, podczas gdy wicepremier rządu czeskosłowackiego Sidor oraz przewodniczący parlamentu Sokol przeprowadzają w Pradze rozmowy w sprawie utworzenia nowego rządu słowackiego.

Przywódcy ruchu separatystycznego w Słowacji prof. Tuka oraz szef biura prasowego w Bratysławie Mach znajdują się pod dozorem policyjnym, podczas gdy b. premier Tiso internowany został w klasztorze pod Bratysławą.

Na terenie Słowacji, gdzie — jak krążą pogłoski — zaprowadzono doraźne sądy i stan oblężenia, panuje spokój.

Wiadomość o wypadkach w Słowacji wywołała w Rzeszy wielkie poruszenie. Prasa i niemieckie koła polityczne zachowują w tej sprawie pełną rezerwę.

Koła niemieckie odnoszą się z sympatją do ruchu słowackiego, mimo to jednak okazują pełne zrozumienie dla zarządzeń Pragi.

„GWARDIA HLINKOWSKA" ROZBROJONA

PRAGA, 10.3 (PAT). W związku z nagłą rekonstrukcją gabinetu słowackiego oraz wczorajszymi demonstracjami w Bratysławie, w kołach poinformowanych twierdzą, jakoby w nocy „Gwardia Hlinkowska" miała być w Bratysławie rozbrojona. W całym szeregu miejscowości doszło miało do sporadycznych wystąpień „Gwardji Hlinkowskiej", które zostały stłumione przez wojsko. Władze wojskowe wydały niezbędne zarządzenia celem zapewnienia spokoju. Wszystkie budynki rządowe są strzeżone przez posterunki wojskowe. Oddziały wojskowe otrzymały rozkaz pogotowia.

Min. Urbszys
PRZYBĘDZIE DO POLSKI

BERLIN, 10.3 (tel. wł.). W drodze do Rzymu na uroczystości koronacyjne Ojca św. zatrzymał się tu minister spraw zagranicznych Litwy, Urbszys. Odbył on dłuższą rozmowę z tutejszym posłem litewskim, Szkirpą, byłym pierwszym posłem w Warszawie. Drogę powrotną z Rzymu, minister Urbszys odbędzie przez Polskę i zatrzyma się w Warszawie, aby złożyć rządowi polskiemu wizytę oficjalną.

Zbrojny zamach na magazyny z bronią

udaremniły oddziały wojskowe

PRAGA, 10.3 (PAT). Wedle wiadomości nadchodzących z Bratysławy, sytuacja została już tam przez rząd opanowana. Władza znajduje się w rękach wojska, które znajduje się pod dowództwem dowócy okręgu słowackiego gen. Vista. Dziś w nocy gwardja hlinkowa próbowała opanować magazyny z bronią. Próba została udaremniona i wojsko przystąpiło do rozbrojenia gwardji Hlinki. Oczekiwują w krótkim czasie zupełnego jej rozwiązania.

Równocześnie zostały skierowane do Słowacji silne transporty wojska oraz zostały obsadzone garnizony na granicy pomiędzy Morawami a Słowacją. W samej Bratysławie krążą gęste patrole wojskowe. W Piszczanach ogłoszono stan wyjątkowy. Wobec tego, że nowomianowany premier rządu słowackiego Sivak znajduje się obecnie w Rzymie, dokąd wyjechał na uroczystości koronacyjne nowego Papieża, władza na razie znajduje się w rękach min. Teplanskiego.

Dziś rano przybył do Pragi prezydent parlamentu słowackiego Sokol i odbył z wicepremierem rządu centralnego Sidorem dwugodzinną rozmowę, po czym był przyjęty na audiencji u prezydenta Hachy. Zapewne nastąpi w dniu dzisiejszym mianowanie nowych ministrów rządu słowackiego. Jest możliwe, że członkiem rządu zostanie mianowany, podobnie jak w rządzie karpatoruskim, generał Vist, który zresztą jest Słowakiem.

Mniejszość niemiecka popierała akcję Słowaków

PRAGA, 10.3 (Tel. wł.) W kołach czeskich stwierdzają, że przygotowania do zamachu stanu na Słowacji były przeprowadzone przy poparciu mniejszości niemieckiej. Czy ekstremiści słowaccy działali w porozumieniu z Berlinem, dotychczas jeszcze nie zdołano ustalić.

Koła czeskie sądzą jednak, że akcja podjęta została bez współudziału Rzeszy, gdyż w innym wypadku nie byłaby podejmowana przed zapowiedzianą wizytą berlińską dwóch ministrów słowackich, których obecnie usunięto od władzy.

W związku z wykryciem planowego zamachu stanu, dokonano na Słowacji wielu aresztowań.

Wicepremier rządu słowackiego Sidor wyjechał do Bratysławy. Przed odjazdem oświadczył, że już wkrótce decyzja w sprawie problematu słowackiego będzie zależna nie od Pragi, lecz od Bratysławy.

Hitler rozmówi się
Z SCHUSCHNIGGIEM

BERLIN, 10.3 (tel. wł.) Z kół dobrze poinformowanych donoszą, że kanclerz Hitler uda się 13 bm. do Austrii, celem wzięcia udziału w uroczystościach, jakie urządzone będą z okazji pierwszej rocznicy wcielenia Austrii do Niemiec.

Kanclerz Hitler wyraził życzenie zobaczenia się z Schuschniggiem.

Wynik tej rozmowy rozstrzygnie prawdopodobnie o przyszłości Schuschnigga.

JESZCZE JEDNA...

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

DLA SPRAW ZBROJEŃ i KOLONII

LONDYN, 10.3. Wszyscy korespondenci polityczni i dyplomatyczni londyńskich gazet porannych przynoszą dziś wiadomość o wysuniętym przez Chamberlaina planie zwołania konferencji mocarstw dla spraw rozbrojenia. Z faktu, że wiadomości te ukazały się równocześnie we wszystkich gazetach, wnosić można, że są one inspirowane.

W chwili gdy hiszpańska wojna domowa zbliża się do końca, a rząd brytyjski sądzi, iż Włochy na drodze dyplomatycznej wysuną swe żądania pod adresem Francji, wydało się Chamberlainowi rzeczą właściwą podjąć inicjatywę zwołania konferencji rozbrojeniowej. „Daily Mail" uważa, że w pierwszym rzędzie wchodzić w rachubę ograniczenie zbrojeń lotniczych.

Ogólny pakt lotniczy byłby dobrym początkiem ograniczenia wyścigu zbrojeń, także lądowych i morskich.

Liczni członkowie rządu, jak donoszą dzienniki, są zdania, że przyszedł obecnie czas na rozważenie problemów kolonialnych, które, jeżeli to się okaże możliwe, powinny być załatwione. W każdym razie, każda oferta brytyjska w sprawach kolonialnych uważana jest za sprawę ogólno europejską.

Lotnictwo polskie stoi na wysokości zadania

Senat załatwił wczoraj szereg budżetów

WARSZAWA, 10.3. Na dzisiejszym plenarnym posiedzeniu Senatu na wstępie rozpatrzono budżet Prezydenta R. P., który przedstawił sen. Róg.

Budżet Sejmu przedstawił sen. Barcikowski. Następnie sprawozdawca sen. Malinowski referował budżet Senatu.

Z kolei budżet Najwyższej Izby Kontroli Państwa omówił sprawozdawca wicemarszałek Stolarski.

Budżet Prezydium Rady Ministrów przedstawił sprawozdawca sen. Bisping.

W dalszym ciągu Senat wysłuchał sprawozdania wicemarszałka Dąbkowskiego o budżecie Min. Spraw Wojskowych.

Sprawozdawczyni senatorka Szelągowska omówiła budżet emerytur i zaopatrzeń.

Następnym punktem porządku dziennego był budżet rent inwalidzkich i pensyj, który referował sen. Wolf.

Z kolei budżet Min. Poczt i Telegrafów referował sen. Przedpelski, po czym Izba przystąpiła do budżetu Min. Komunikacji. Sprawozdawca dr Mikłaszewski omówił poszczególne zadania resortu i zauważył, że dziedziną, w której Polska ma znakomite rezultaty, jest lotnictwo. Po zaborcach otrzymaliśmy 12 zdolnych do działania samolotów. Obecnie nie tylko pokrywamy wszystkie własne potrzeby, ale już zaczynamy eksportować sprzęt lotniczy. (Długotrwałe oklaski).

REGULACJA RZEK

W dyskusji przemawiał szereg mówców, którzy nie mał wyłącznie uwagę swą poświęcili kwestii budowy kanału, łączącego Bałtyk z Morzem Czarnym, dalej kwestii zabudowy górskich potoków i kanalizacji rzek, a zwłaszcza Wisły. Bronił tego programu sen. Sembkowicz, dalej sen. Zarzycki, a zwłaszcza sen. Dębski. Mówi się, że nie stać nas na tak wielki plan, ale stać nas na ponoszenie olbrzymich strat, jakie wynikają z nieuregulowania naszych rzek. Straty spowodowane przez powódź na samym tylko terenie Małopolski w okresie lat 50 wynoszą ponad 2 miliardy złotych. Straty poniesione przez wylewy rzek już w Polsce odrodzonej są tak wielkie, że sumy te wystarczyłyby na całkowite uregulowanie Wisły. Na cele utrzymania dróg wodnych w całym państwie wydajemy mniej niż na utrzymanie Wisły na samym tylko terenie Wolnego Miasta Gdańska, a o budowie kanału Wisła — Prut można będzie mówić dopiero wtedy, gdy Wisła będzie uregulowana. Mówca uważa, że problemat jest tak wielki, iż celowym byłoby utworzenie generalnej dyrekcji regulacji rzek, która by miała stały fundusz, płynący z opłat drogowych. Mówca zwraca się z apelem, aby problemat regulacji Wisły i w ogóle regulacji rzek był tak samo traktowany jak sprawa Gdyni czy COP, bo połączenie Morza Czarnego z Bałtykiem jest tak samo jak tamte sprawy wielkim zagadnieniem gospodarczo-politycznym.

O LEPSZE POŁĄCZENIA GDYNI

Senator Bruski domaga się lepszego połączenia Gdyni i w ogóle wybrzeża morskiego z resztą Polski. Należy wzmocnić tempo prac w kanale przemysłowym, Gdyni oraz przystosować drogi kołowe do najbliższego sąsiedztwa, nadającego kierunek z Północy na Południe. Przyczyni się to także do zwiększenia ruchu turystycznego t. zw. Szwajcarii Kaszubskiej. Wreszcie chodzi o połączenie kolejowe. Mamy je tylko jedno przez Gdańsk a drugie na magistrali węglowej, która jednak jest linią jednotorową, a przy tym obliczona jest na transporty dalsze, gdyż na odległości bliższe taryfa jest za wysoka. Gdyby zbudowano drugi tor na tej linii oklejowej, to przyczyniłoby się to do zmniejszenia bezrobocia na Pomorzu, które tak bardzo jest wyzyskiwane przez wrogów naszego państwa.

Sen. Pacześniak domaga się budowy 700 km dróg dla Polesia, na co potrzeba 38 mln. złotych. Chodzi głównie o budowę drogi Równe — Kamień Korzyrski — Lubieszów, oraz drogi Pińsk — Łuniniec — Dawidgródek. Te drogi w połączeniu z drugą Brześć — Kobryn — Pińsk stanowiłyby całość, do której ciążyłyby północna i południowa część Polesia.

Senator Przedpelski również domaga się regulacji Wisły, przez co osiągnęłoby się cele komunikacyjne, regulacyjne i energetyczne, a ponadto regulacja Wisły jest połączona z powiększeniem o 100 hektarów obszarów rolnych. Równa się to 100 mln. zł nowych wartości.

Następnie przemawiał minister komunikacji Ulrych. Na tym posiedzenie zamknięto.

Wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego komisji rolnej

WARSZAWA, 10.3 (Tel. wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji rolnej poseł Dudziński oświadczył, że nie zadawala się oświadczeniem marszałka Sejmu, iż prowadzi sprawę, co do obrazy posła Malinowskiego i nada jej przebieg właściwy.

Ponieważ przewodniczący komisji, poseł Frąckiewicz oświadczył, że uważa sprawę dla siebie, jako przewodniczącego komisji za załatwioną, poseł Dudziński zgłosił wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego komisji i opuścił posiedzenie. Wniosek ten będzie w myśl regulaminu głosowany na następnym posiedzeniu komisji.

Dlaczego nie przyjęto w Min. Rolnictwa pos. Malinowskiego?

WARSZAWA, 10.3 (Tel. wł.) Odmowa przyjęcia delegacji w Ministerstwie Rolnictwa, na czele której stał poseł Malinowski, spowodowana została, jak mówią, tym, że regulamin sejmowy zabrania interwencji poselskiej. Poseł Malinowski nie jest osadnikiem, prowadzenie więc przezeń delegacji osadników uznano za interwencję.

Watykan przygotowuje się do koronacji Piusa XII

CITTA DEL VATICANO, 10.3. (PAT). W Watykanie trwają bez przerwy przygotowania do koronacji Piusa XII, która odbędzie się w nadchodzącą niedzielę, tj. dnia 12 bm. w zewnętrznej loggi bazyliki św. Piotra, gdzie nastąpi sam akt koronacyjny. Podwyższono całą podłogę, aby ceremonię mogły widzieć na placu św. Piotra liczne rzesze ludności. Również tron papieski w loggi zewnętrznej umieszczony będzie na specjalnym podwyższeniu. Według doniesień prasy na koronację przybędzie około 40 nadzwyczajnych misyj zagranicznych.

Gen. Miaja zgniótł powstanie komunistów

W Madrycie panuje spokój

MADRYT, 10.3. W nocy o godz. 23.30 radiowa stacja nadawcza w Madrycie ogłosiła oficjalny komunikat Rady Obrony Narodowej, stwierdzający, że komuniści w środę jeszcze przyjęli ultimatum Rady Obrony Narodowej, odrzucając je jednak już następnego dnia. Ponieważ w takich warunkach — jak głosi komunikat — nie ma już żadnych możliwości prowadzenia dalszych rokowań z komunistami, Rada Obrony Narodowej zmuszona była do przedsięwzięcia najradykalniejszych środków, zmierzających do stłumienia rozruchów w Madrycie. W ostatniej niemal godzinie użyto do stłumienia rebelii komunistycznej wszystkich gatunków broni, nie wyłączając artylerii i lotnictwa, aż wreszcie zaprowadzono w mieście spokój, ład i porządek.

MADRYT, 10.3 (PAT). Ostatnie wiadomości o przebiegu walk pomiędzy zbuntowanymi oddziałami komunistycznymi a wojskami rady obrony narodowej brzmią jak następuje:

Wczoraj około godz. 21 w centrum Madrytu słyszano odgłosy gwałtownej walki ogniowej — słyszano liczne wybuchy granatów i intensywną strzelaninę z karabinów maszynowych. Po kilku minutach intensywnego ognia zapanowała cisza, podczas której rozległ się za pośrednictwem głośników radiowych głos, wzywający buntowników do poddania się. W ciągu nocy sanitariusze udzielili pomocy rannym, przewożąc ich z ulic do szpitali. W ciągu nocy walki nie wznowiły się, mimo iż tego powszechnie oczekiwano.

ARMIA POLSKA

—jedna z najlepszych w Europie

Anglia zaczyna przejawiać wyraźne zainteresowanie siłą zbrojną Polski. Prasa drukuje obszerne artykuły, twierdząc, że armia polska może być bez przesady zaliczona do najlepszych współczesnych armii Europy. Część jej przy tym jest świetnie zmechanizowana. Poza jednostkami armii regularnej Polska ma również silne oddziały pomocnicze, które służąc oficjalnie różnym celom, tworzą część polskiej siły zbrojnej.

Dzienniki obliczają wyćwiczone rezerwy polskie na mniej więcej 4 i pół miln. ludzi; w czasie wojny Polska — zdaniem dzienników — może zmobilizować 6 do 6 i pół miln. ludzi.

Co do siły polskiego lotnictwa — brak oficjalnych danych. Ta gałąź polskiej obrony jest w większym stopniu niż inne otoczona tajemnicą. Sądzą, że Polska posiada przeszło 2.000 samolotów, lecz szereg polskich fabryk pracuje w dzień i w nocy, produkując setki samolotów miesięcznie.

Wiara we własne siły, sprawność, patriotyzm i moralne wartości polskiego żołnierza — oto co stwierdza prasa angielska.

Polacy zawsze dobrze się bili, zajmując słusznie w tym względzie pierwsze miejsce wśród Słowian. — Dzisiaj zaznacza się tendencja, aby uczynić z nich również inteligentnych żołnierzy, a także zarówno oficerów, jak i szeregowców, zaopatrzyć w wiedzę, konieczną w nowoczesnej wojnie.

Francja powiększa armię

O 30 PROCENT

Senat jednogłośnie uchwalił przedłużenie ustawy z marca 1936 r. w sprawie wprowadzenia dwuletniej służby. Sprawozdawca sen. Fabry stwierdził, że w obecnej wyjątkowej sytuacji międzynarodowej rząd widzi konieczność utrzymania pod bronią 550 tys. ludzi, tj. o 100 tys. więcej, niż przewidywały zwykłe ustawy.

Projekt przedłożony senatowi, zmierza do podwyższenia stanu armii w okresie do 1941 r. od 520 tys. do 621 tys. ludzi.

Premier Daladier, popierając wniosek, zapowiedział, że w najbliższym czasie wniesie projekt generalny obrony narodowej, zakrojony na wielką skalę.

Kończąc, premier zapewnił, że Francja pragnie pokoju wewnętrznego i pokoju na granicach, lecz „zdecydowana jest nie odstępować ani piędzi swych terytoriów mimo wszelkich trudności, jakim będzie musiała stawić czoło".

Zmiany na stanowiskach

WICEWOJEWODÓW

WARSZAWA, 10.3 (PAT). Minister spraw wewnętrznych przeniósł dotychczasowego wicewojewodę lwowskiego, Tadeusza Chmielewskiego na równorzędne stanowisko do Lublina; na jego zaś miejsce — dotychczasowego wicewojewodę krakowskiego, dr Piotra Małaszyńskiego, zaś na wicewojewodę krakowskiego dotychczasowego wicewojewodę lubelskiego, Władysława Dłuzockiego.

Płk. Sławek

OTRZYMAŁ PEŁNĄ EMERYTURĘ PREMIEROWSKĄ

WARSZAWA, 10.3 (tel. wł.). Byłemu premierowi Waleremu Sławkowi decyzją Prezydenta R. P. została przyznana w tych dniach pełna emerytura premierowska.

Rozprawa

PRZECIW B. MINISTROWI ŁADOSIOWI

WARSZAWA, 10.3 (tel. wł.). W Warszawie odbyły się dwie rozprawy sądowe: jedna przeciwko prezesowi powiatowemu na powiat warszawski Stronnicta Ludowego, Kasperlikowi i b. ministrowi pełnomocnemu, Ładosiowi, oskarżonym o nawoływanie do nieoddania udziału w wyborach, druga przeciwko prezesowi Kaksperlikowi o wydanie okólnika przeciwwyborczego.

Obie rozprawy zostały odroczone dla przesłuchania dalszych świadków.

Kara śmierci

ZA SZPIEGOSTWO

WARSZAWA, 10.3 (PAT). Dnia 7 bm. został skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie za szpiegostwo na rzecz jednego z państw ościennych kapral rezerwy Antoni Słomski, ślusarz z zawodu, urodzony 25 lutego 1907 r. w miejscowości Hurst Enachel, zamieszkały w miejscowości Rukoszyn, pow. Tczew.

Wyrok wykonano w Toruniu 8 marca 1939 roku.

Protest St. Zjednoczonych

SZANGHAJ, 10.3 (PAT). Konsul amerykański w Hankou złożył protest na ręce władz japońskich, z powodu zbombardowania i uszkodzenia przez samoloty japońskie kościoła misji amerykańskiej w m. Iczang.

Masowe chrzty żydów

W RUMUNII

CZERNIOWCE, 10.3 (PAT). W tych dniach odbył się w Galacu chrzest 40 żydów, którzy porzucili judaizm, przyjmując prawosławie.

Tajemnicze pożary niszczą

TRANSATLANTYKI FRANCUSKIE

PARYŻ, 10.3. Na pokładzie wielkiego transatlantyku francuskiego „Pasteur", stacjonującym w dokach St. Nazaire, wybuchł nocy ubiegłej pożar.

Ogień zauważony został o 2 nad ranem. Płomienie obejmowały wówczas już całe wnętrze komina. Niebezpieczeństwo było tym groźniejsze, że bezpośrednio pod kominem znajdują się olbrzymie cysterny, wypełnione przed kilku dniami mazutem.

Pomimo niebezpieczeństwa, że cały statek lada chwila wyleci w powietrze, straż ogniowa po 1godzinnej ofiarnej walce z żywiołem, zdołała ugasić pożar.

Szkody, wyrządzone przez pożar, nie zostały jeszcze ustalone, są one jednak według pobieżnych obliczeń, bardzo znaczne.

Dwa lata temu, w równie tajemniczych okolicznościach spłonął wielki parowiec francuski „Atlantic".

Król pucybutów

1300 „pucybutów" nowojorskich urządziło w jednej z sal konkurs czyszczenia butów. Pierwszą nagrodę za szybkość i gruntowność w czyszczaniu butów zdobył 16-letni Frank Bell, który został ogłoszony „królem pucybutów".

Młody „pucybut" otrzymał nagrodę w wysokości 1000 dolarów, wyznaczoną przez jedną z fabryk pasty do czyszczenia obuwia. Poza tym pisma nowojorskie, które szeroko rozpisały się o konkursie, zrobiły mu doskonałą reklamę.

Stawiamy na człowieka

CZŁOWIEK zasadniczym elementem planowania inwestycji.

Prowadzona u nas od kilku lat polityka inwestycyjna posiada jedną zasadniczą cechę, która podejmowanym co roku inwestycjom nadaje charakter zwartej, ciągłej i konsekwentnej akcji, zmierzającej do zakreślonego na szereg lat celu. Cechą tą jest planowość.

Planowanie inwestycji jest to — używając ogólnego dość określenia — odpowiednie rozmieszczenie celów tych inwestycji w przestrzeni i czasie.

Rozmieszczenie celów w przestrzeni, to odpowiednia lokalizacja inwestycji rozmieszczenie tych celów w czasie — to kwestia zachowania hierarchii potrzeb inwestycji i kolejności ich zaspokojenia oraz sharmonizowanie ich z przewidzianym przy pomocy specjalnych badań wzrostem dochodu społecznego.

Stosowana w Polsce planowa polityka opiera się więc o specjalne badania. Rezultaty tych badań w dużym stopniu konfrontować będzie z życiem plan 15-letni, którego pierwszy etap rozpoczynamy obecnie realizować.

Punktem wyjścia tych badań — i to jest dla stosowanej u nas metody planowania inwestycyj i polityki inwestycyjnej najcharakterystyczniejsze — jest człowiek.

Przy odpowiednim użyciu materiałów i tablic porównawczo—statystycznych obliczono, że w latach 1932-1950 wzrost ludności wyniesie 7,8 miln. Z liczby tej wyodrębniono ludność w wieku produkcyjnym, czyli w wieku pełnej zdolności do pracy, przypadającej na lata od 16 do 60 roku życia. Wzrost liczby tej ludności we wspomnianym okresie wyniesie około 5.9 miln. Z obliczeń tych wynika, że Państwo w ciągu najbliższych kilkunastu lat stanie wobec zatrudnienia przyrostu tej ludności, — wśród której w wielkiej masie wejdą na rynek nowe młode roczniki.

Oto punkt wyjścia do badań demograficznych. Ale polityka inwestycyjna wyciąga z nich dalsze wnioski. A więc kwestja dynamiki ludnościowej na poszczególnych ziemiach. Jak wykazują badania, przyrost tej ludności układa się nierównomiernie, terenem najsilniejszego przyrostu jest bowiem Okręg Centralny i kresy północno—wschodnie. Dla kwestji lokalizacji inwestycyj zjawisko to posiada więc znaczenie nader istotne.

A dalej. Podstawowym założeniem polskiej polityki inwestycyjnej jest zmiana struktury gospodarczej kraju, co osiągnięte być może tylko drogą konsekwentnej akcji uprzemysłowienia. — Zmiana ta osiągnięta będzie przy sprowadzeniu stosunku ludności wiejskiej do miejskiej do stanu jak 1:1. Realizacja tego celu wymaga umiejętnego stosowania polityki inwestycyjnej, co znowu pociąga za sobą konieczność przepracowania szeregu zagadnień z dziedziny badań nad urbanizacją i strukturą zawodową.

Rezultaty studiów z tej dziedziny wykazują, że jeśli chcemy w roku 1951 osiągnąć strukturę społeczno-zawodową przy której połowa ludności utrzymywać się będzie z rolnictwa, połowa zaś z innych działów zawodowych — musimy na tyle przyśpieszyć proces urbanizacji kraju, aby w tym okresie zapewnić dopływ do miast około 3,4 miln. ludności w wieku produkcyjnym i około 5 miln. w innych grupach wieku — razem więc proces urbanizacji objąć musi ok. 8,4 miln. ludności. Przy stale wzrastającym w Polsce nasileniu inwestycyj, cyfry te wydają się całkiem realne — tym bardziej, że nawet przyjmując za podstawę tempo urbanizacji, obserwowane u nas w latach 1922—1932, dopływ ze wsi do miast wyniósłby ok. 5,5 miln.

Zagadnienia demograficzne są oczywiście jedynie jednym z elementów planowania inwestycyj, metoda tego planowania opiera się bowiem na 6-ciu podstawowych elementach. Prócz kwestji demograficznych brane tu są pod uwagę badania potrzeb gospodarczych kraju oraz określenie przypuszczalnych rozmiarów niezbędnej produkcji dóbr, studja nad możliwościami surowcowymi kraju oraz nad rozmieszczeniem surowców, badania istniejącego aparatu produkcyjnego i jego możliwości wytwórczych, analiza problemów przestrzenno gospodarczych i wreszcie badania kształtowania się dochodu społecznego i kapitalizacji.

Nie sposób oczywiście w ramach jednego artykułu omówić tak szeroką skalę zagadnień. Zatrzymaliśmy się więc na jednym tylko z elementów planowania na zagadnieniach demograficznych, posiadają one bowiem podstawowy kluczowy charakter.

Ludność, jej życie, rozmieszczenie, struktura społeczna i zawodowa — a więc człowiek w najszerszym pojęciu jest — w przeciwieństwie do wielu innych metod — punktem wyjścia przyjętej w Polsce metody planowania inwestycyj.

Od 150 do 1400 zł miesięcznie

będą pobierali pracownicy samorządowi

Projekt kodeksu pracy w Sejmie

Olbrzymie rzesze pracowników samorządu wiejskiego i miejskiego otrzymają nowe przepisy, normujące warunki ich pracy.

Projekt tego kodeksu złożył w Sejmie pos. Fr. Filipski z OZN.

Wynagrodzenie pracownika samorządowego według projektu ma wahać się od 150 zł. miesięcznie (XV grupa uposażeń) do 1400 zł. (I grupa). Najwyższe dopuszczalne wynagrodzenie wyniesie:

1.400 zł. — w Warszawie.
1.150 zł. — w miastach dużych.
550 zł. — w miastach małych.

Sekretarze gmin wiejskich i miasteczek będą otrzymywali od 360 do 480 zł. miesięcznie.

Wynagrodzenia kierowników gmin a więc: wójtów, burmistrzów i prezydentów będą wyższe:

Prezydenci i burmistrzowie miast otrzymywać mają:
Stolicy — 1.800 zł.
6 miast większych od 975 do 1.200 zł.
miast średnich od 450 do 975 złotych,
miasteczek od 180 do 450 zł. (do 25.000 mieszkańców).

Specjalne dodatki mają otrzymywać pracownicy samorządowi:

30 zł. na żonę,
25 zł. na każde dziecko, oraz
2 i pół proc. pensji za każdy rok pracy na tym samym stanowisku.

Czas pracy pracowników samorządowych ma wynosić 7 godzin. Za godziny nadliczbowe pracownicy mają wynagrodzenie.

Urlop 5-tygodniowy będzie przysługiwał pracownikowi po 10, 6-tygodniowy po 20 latach pracy.

Pracownicy w samorządach będą etatowi, czyli stali.

Tylko w wypadku:
choroby, trwającej dłużej niż rok;
wyniku skazującego sądu będzie można ich zwolnić.

W razie skasowania instytucji samorządowej pracownicy jej automatycznie przechodzą w „stan nieczynny", przez rok jednak pobierają pełne wynagrodzenie

Po osiągnięciu lat 60 pracownik samorządowy przechodzi na emeryturę.

Kwalifikacje urzędników samorządowych dla poszczególnych działów pracy ma określić rozporządzenie min. spraw wewnętrznych.

W wirze zdarzeń

Wieści z Gdańska

Do znanych już i stosowanych w ostatnim czasie metod policji gdańskiej względem dziennikarzy, przybył jeszcze jeden ciekawy przyczynek.

Otóż do Gdańska przybył red. dr. Oscyan, współpracownik „Nemzeti Ujsag Budapest" w celu zapoznania się bliżej z portami polskiego obszaru celnego Gdynią i Gdańskiem. Władze polskie w Gdyni umożliwiły red. dr. Oscyanowi poznanie Gdyni i portu. Również władze portowe Gdańska odniosły się do wizyty tej bardzo przychylnie, a Rada Portu podejmowała go śniadaniem.

Red. dr. Oscyan zamieszkał w Sopotach, by lepiej poznać Gdańsk. Spotkał go jednak los taki sam, jaki spotyka każdego dziennikarza zagranicznego, a jaki w ostatnim czasie spotkał dwu dziennikarzy angielskich. Został bowiem aresztowany, przy czym władze policyjne, jako powód aresztowania podały brak pozwolenia na akwizycję.

Aresztowany dr. Oscyan został umieszczony w więzieniu, poddano go osobistej rewizji, a nawet odebrano mu jego ubranie, a dano aresztanckie.

Wszystko wskazuje, że obecnie władze zamierzają przez czas dłuższy przetrzymać red. Oscyana.

Między Gdańskiem a Rzeszą nastąpi w połowie marca wymiana nauczycieli na przeciąg 6 miesięcy. Celem wymiany ma być pogłębienie wiadomości fachowych.

Przy ujściu Wisły odbywają się ćwiczenia przeciwlotnicze niemieckie pod dowództwem generałów i instruktorów z Królewca i Berlina.

Podczas, gdy coraz liczniejsze grupy i „wycieczki" pokazują się na ulicach Gdańska w mundurach „Reichswehry", mundur Armii Polskiej nie jest zjawiskiem codziennym w życiu dzisiejszego Gdańska.

W sali posiedzeń wydziału powiatowego w Częstochowie zostało odsłonięte popiersie Marszałka Józefa Piłsudskiego dłuta artysty rzeźbiarza Malety.

13 milionów na tajne cele w Anglii

Tylko dwu ludzi wie, na co idą te sumy...

500 tysięcy funtów przeznaczono na okres od 31 marca 1939 r. do 31 marca 1940 r. na fundusz dyspozycyjny wywiadu politycznego W. Brytanii.

Ta wiadomość, ogłoszona oficjalnie, obiegła cały Londyn i wywołała wielkie wrażenie.

500 tys. funtów sterl. (około 13 miljonów zł.) to suma sześciokrotnie przewyższająca budżet roczny tajnego wywiadu sprzed wojny. W ciągu ostatnich pięciu lat można było obserwować gwałtowny wzrost wydatków na ten cel.

r. 1934 — 180 tys. funt.
r. 1936 — 250 tys. funt.
r. 1937 — 350 tys. funt.
r. 1938 — 450 tys. funt.

Na co idą te olbrzymie sumy?

O tym wie dokładnie tylko dwu ludzi w W. Brytanii: sir Robert Vansittart i sir Aleksander Codogan podsekretarz stanu w Foreing Office (MSZ).

Nawet najwyżej postawione osobistości uważają sobie za punkt honoru niezadawanie żadnych pytań z tej dziedziny.

Wywiad polityczny przy brytyjskim MSZ interesuje się całym szeregiem zjawisk, obserwowanych w innych państwach.

Zakup wielkiej ilości surowców przez jakieś państwo może być oznaką zbliżającego się kryzysu międzynarodowego.

Budowa nowych szos o charakterze strategicznym, to wiadomość pierwszorzędnej wagi. Budowa nowego lotniska, zakonspirowanego jako teren golfowy, to znowu przedmiot zainteresowania służby informacyjnej. Ciekawe jest także przeprowadzanie nowych linii kolejowych do dalszych zakątków kraju. Do rzeczy interesujących należy również pogłębianie portów. Warto zaznaczyć, że brytyjskie ministerstwo spraw zagranicznych wiedziało o pracach przy pogłębianiu Kanału Kilońskiego na dwa lata przed oficjalnym ogłoszeniem tego faktu przez władze III Rzeszy.

Podobnie rząd brytyjski zdecydował zaopatrzyć swych obywateli w maski gazowe na podstawie wiadomości, że rząd Rzeszy zaopatruje swoich obywateli.

Cennym materiałem dla wywiadu są stosunki pomiędzy głowami poszczególnych państw i ich ministrami, wiadomości o stanie zdrowia fizycznego i politycznego kierowników nawy politycznej w innych państwach.

Liczny personel mężczyzn i kobiet, pracujący w wywiadzie brytyjskim przy Foreign Office nie jest zaangażowany na stałe, ale tylko na pewien krótki przeciąg czasu. Większość tych ludzi posiada poza tym inną pracę zarobkową, tutaj płatni są tylko dorywczo, a rozpiętość tej płacy jest po prostu olbrzymia.

Służba tych ludzi tyczy się także i służby bezpieczeństwa wewnątrz kraju.

Niejednokrotnie pracownicy wywiadu nie znają nawet nazwisk swych najbliższych kolegów: określają ich jakimś A 99 czy B 17 i na tym koniec.

Konferencja palestyńska

W IMPASIE

Rząd angielski czyni gorączkowe usiłowania, aby nie dopuścić do rozbicia konferencji palestyńskiej, co mogłoby mieć zgubne następstwa dla polityki angielskiej na Bliskim Wschodzie.

W kołach politycznych sądzą, że minister kolonii Mac Donald i wiceminister spraw zagr. Butler zdołają skłonić delegatów arabskich i żydowskich do zajęcia bardziej pojednawczego stanowiska i wyrażenia zgody na wysłanie do Palestyny komisji, która by zbadała sytuację na miejscu i przedstawiła postulaty ludności.

Sosnowiec przoduje

Ofiarność społeczeństwa woj. Kieleckiego

na Fundusz Obrony Morskiej

W tych dniach wojewoda kieleckie dr Władysław Dziadosz przyjął p. Adama Bobkowskiego, prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu, prezesa Okręgu Radomsko - Kieleckiego Ligi Morskiej i Kolonialnej. W czasie audiencji p. prezes Bobkowski poinformował p. wojewodę o dotychczasowych wynikach pracy okręgu LKM i o dalszych zamierzeniach Ligi na terenie województwa kieleckiego.

Okręg Kielecko - Radomski LKM w obecnej chwili liczy z górą 105.000 członków. Pod względem liczebności członków Okręg ten, ustępując miejsca jedynie Okręgowi Śląskiemu, walczy o drugie miejsce z Warszawą. ósma część ogólnej liczby członków LMK przypada na Okręg Radomsko - Kielecki. Spośród 22 Obwodów Okręgu najpomyślniej rozwijają się Obwody Sosnowiecki, Częstochowski, Radomski (na terenie Radomia istnieją właściwie trzy Obwody — miejski, przy Fabryce Broni i kolejowy), Obwód Skarżysko-Kamienna, Starachowice-Iłża i in.

Okręg Radomsko-Kielecki LMK prowadzi wśród najszerszych mas społeczeństwa województwa kieleckiego ożywioną propagandę, szerząc wśród obywateli przywiązanie do Polskiego morza, zjednując ich dla idei uzyskania przez Polskę własnych kolonii i źródeł surowcowych i budząc ofiarność na rzecz Funduszu Obrony Morskiej.

Towarzyszący p. prezesowi Bobkowskiemu w czasie audiencji u p. wojewody wiceprezes Okręgu LMK inż. Stanisław Tanwid, dyrektor Radomskiej Dyrekcji Kolejowej, kierownik okręgowej sekcji obrony morskiej, zakomunikował p. wojewodzie, że społeczeństwo województwa kieleckiego ofiarowało w ciągu ubiegłego roku na FOM sumę około 230.000 zł. Niezależnie od tego Obwód LMK Iłża — Starachowice ofiarował w tych dniach Panu Marszałkowi Śmigłemu - Rydzowi zebraną przez społeczeństwo na budowę ścigacza morskiego „Kielczanin" kwotę 25.000 zł.

W ostatnim czasie LMK zorganizowała w Radomiu, Częstochowie i Ostrowcu kursy instruktorskie dla nauczycieli. Piękne jezioro Rejowskie ma się stać w najbliższym czasie po przejęciu Rejowa przez LMK — **głównym ośrodkiem wodnym Ligi na terenie województwa kieleckiego.** W Pionkach miejscowy oddział LMK zorganizować zamierza stałe kursy pływania.

Obecnie wysiłki propagandowe Okręgu Radomsko-Kieleckiego LMK skierowane są w pierwszym rzędzie na jak najwszechstronniejsze uświadomienie opinii publicznej o konieczności udostępnienia dla Polski surowców, co spowoduje wybitny rozwój przemysłu krajowego i dostarczy pracy milionowej rzeszy bezrolnej młodzieży wiejskiej.

Sztygarzy ze wszystkich zagłębi

zjeżdżają jutro do Katowic

W niedzielę 12 bm. o godz. 10 rano w sali Miejskiej w Katowicach, ul. Pocztowa nr 2 — odbędzie się doroczny Zjazd Delegatów Polskiego Związku Absolwentów Szkół Górniczych, zrzeszającego techników-sztygarów wszystkich polskich zagłębi węglowych (Śląsk — Dąbrowa — Kraków — Karwina) i naftowo-solnych (Borysław — Wieliczka).

Zjazd zapowiada się szczególnie uroczyście wobec przewidywanego uczestnictwa w nim, po raz pierwszy, sztygarów zagłębia karwińskiego. W związku z tym, dla zamanifestowania łączności zawodowej i koleżeńskiej, Zarząd Główny Polskiego Związku Absolwentów Szkół Górniczych wzywa do przybycia na Zjazd — poza upoważnionymi delegatami — także i wszystkich innych członków Związku w charakterze gości.

PROGRAM RADIOWY

SOBOTA, 11 MARCA

6,30 Wesoły montaż płytowy; 6.35 Gimnastyka; 6.50 Muzyka z płyt; 7.15 Muzyka; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja dla szkół; 11.25 Lekkie miniatury fortepianowe i skrzypcowe — płyty; 11.57 Sygnał czasu i hejnał; 12.03 Audycja południowa, gra orkiestra wojskowa; 13.00 Zorganizowana akcja wczasów robotniczych — pogadanka; 14.00 Muzyka rozrywkowa; 14.50 Wiadomości bieżące i giełda; 15.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci; 15.30 Muzyka obiadowa; 16.08 Wiadomości gospodarcze; 16.20 Kronika literacka; 16.35 Najpiękniejsze kwartety klasyków wiedeńskich. — Wykonawcy: Polski Kwartet Smyczkowy; 17.20 „Powtórka natury" — pogadanka; 17.30 Audycja KKO; 17.34 Duety Jana Brahmsa w wykonaniu Jadwigi Radwan Młynarskiej — sopran i Haliny Zachertówny — mezzosopran. 17.50 Gospodarstwo a wojna — pogadanka; 18.00 Śpiewa chór gimnazjum żeńskiego w Katowicach; 18.15 Pogadanka aktualna; 18.25 Wiadomości sportowe; 18.30 Audycja dla Polaków za granicą; 19.15 Koncert rozrywkowy; 20.35 Audycje informacyjne; 21.00 Koncert rozrywkowy — transmisja z Domu Śpiewaków w Łodzi; 22.00 Koncert rozrywkowy w wykonaniu zespołu Jacka Hiltona — transmisja z Londynu; 22.40 Muzyka taneczna; 23.00 Ostatnie wiadomości.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

11 Marzec — **Sobota**

Pelagia

Jutro: Grzegorz W.

Słońca wsch. 6,25, zach. 17,56

Księżyca wsch. 0,15, zach. 9,09

HISTORIA PODAJE:

1646 Zmarł hetman koron. St. Koniecpolski

1818 Przywiezienie zwłok Tad. Kościuszki do Krakowa.

PRZYSŁOWIA:

Marzec marzy, jak się darzy.

—oOo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Walka o szczęście".

PATRIA: „Gibraltar"

EDEN: „Dwaj rywale"

—oOo—

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:

H. Rogowskiego — ul. Małachowskiego 12

C. Truszkowskiego — ul. Piłsudskiego 46

—oOo—

× **KOMITET ORGANIZACYJNY ODDZIAŁU B. UCZESTNIKÓW BRYGADY SYBERYJSKIEJ** z 1920 roku, istniejący przy Okręgu Śląskim Związku Sybiraków w Katowicach, prosi wszystkich zarejestrowanych i niezarejestrowanych o przybycie na organizacyjne zebranie oddziału, które odbędzie się w niedzielę dn. 12 bm. w Domu Społecznym w Sosnowcu, ul. Żytnia 10 o godz. 10 rano. Komitet Organizacyjny prosi o niezawodne i punktualne przybycie na zebranie i przyniesienie ze sobą dokumentów stwierdzających ochotniczą służbę w szeregach Brygady Syberyjskiej w r. 1920 pod Warszawą.

Zapisz się na członka P. M. S.

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś dnia 11 bm. o godz. 20,30 premiera doskonałej sztuki w 3 aktach M. Morozowicz Szczepkowskiej „SPRAWA MONIKI", która ze względu na niezwykle ciekawe i zawsze aktualne problemy, cieszyła się olbrzymim powodzeniem na wszystkich scenach. Reżyseria: K. Vorbrodt.

W niedzielę 12 bm. o godz. 16,30 najnowsza sztuka J. Szaniawskiego „DZIEWCZYNA Z LASU". Sztuka ta zdobyła sobie rekord powodzenia w Teatrze Jaracza w Warszawie.

Wieczorem o godz. 20.30 powtórzenie premiery sztuki M. Morozowicz Szczepkowskiej „SPRAWA MONIKI".

Bilety wcześniej do nabycia w Biurze Podróży „Orbis" tel. 62813. W niedzielę od godz. 10 do 13 w Biurze Podróży „Orbis", od godz. 13 w kasie teatru.

—oOo—

Teatr w Katowicach

Sobota 11 bm. godz. 15,30 — „Syn Boży" (dla szkół); godz 19.30 — „Syn Boży" (dla Kat. Stow. Mł. Męskiej)

Niedziela 12 bm. godz. 15,30 — „Syn Boży" (dla kop. Siemianowice); godz. 19 — „Syn Boży" (dla Kat. Stow. Kobiet)

Wtorek 14 bm. godz. 20 — Cyrulik Warszawski (gościnny występ).

Pomoc Izby Przemysłowo-Handlowej

dla autorów podręczników szkolnych

Celem zachęcenia autorów do pisania podręczników dla szkół zawodowych przemysłowo rzemieślniczych i handlowych, oraz prac z dziedziny techniki i organizacji handlu, które mogłyby wzbogacić podręczną biblioteczkę kupca-detalisty, Izba Przemysłowo Handlowa w Sosnowcu przeznacza pewną kwotę ze swego budżetu na honoraria dla autorów wspomnianych wyżej prac. Honoraria mogą być przyznawane osobom zamieszkałym na terenie województwa kieleckiego, za opracowanie podręczników, które zostaną przyjęte przez komisję oceny Ministerstwa WR i OP, jeśli zaś chodzi o prace z zakresu biblioteczki kupca detalisty, które będą uznane za odpowiednie przez specjalną komisję przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu.

Spis najpotrzebniejszych podręczników dla szkół przemysłowych i handlowych wg stanu z października 1938 r. można uzyskać w Izbie.

Autorzy, którzy chcieliby ubiegać się o subwencję Izby, winni przed rozpoczęciem pisania pracy porozumieć się z Izbą co do tematu, jaki zamierzają opracować.

Poświęcenie sztandaru

NOK W SOSNOWCU

Narodowa Organizacja Kobiet oddział Sosnowiec uprzejmie prasi miejscowe społeczeństwo o wzięcie udziału w poświęceniu nowego sztandaru.

Uroczystość odbędzie się dnia 12 bm. o g. 10 rano w kościółku Serca Jezusowego. Akademia i wbijanie gwoździ nastąpi o godz. 11,30 w sali Związku Pracowników Przemysłowych i Handlowych przy ul. Sienkiewicza 17a.

—xx—

Zjazd

ZWIĄZKU TECHNIKÓW R. P.

Dnia 18 i 19 bm. będzie obradował w Warszawie X Zjazd Delegatów Związku Techników R. P., w którym weźmie udział 280 delegatów z całego kraju.

Poza sprawozdaniem z działalności Związku, uchwaleniem budżetu i wyborem nowych władz Związku, Zjazd zajmie się zagadnieniem realizacji samorządu technicznego w Polsce, ustawą o tytule inżyniera oraz sprawą uprawnień techników w przemyśle, wolnych zawodach, służbie samorządowej i państwowej oraz techników-przemysłowców.

Jedną z najważniejszych spraw, które zostaną zdecydowane na Zjeździe będzie ustosunkowanie się techników do obecnych prądów gospodarczych, politycznych i gospodarczych.

—oOo—

Mikrofony Polskiego Radia

W WATYKANIE

W okresie, w którym wszyscy katolicy myślami i sercami przebywają w Wiecznym Mieście i w Watykanie, Polskie Radio nawiązuje specjalne kontakty ze Stolicą Piotrowa, organizując w dalszym ciągu szereg reportaży i transmisyj.

Najbliższe reportaże nadane będą w sobotę dnia 11-go marca br. o godzinie 20.20. W ramach transmisji sobotniej przemówienie wygłosi Prymas Polski ks. kardynał dr A. Hlond.

W niedzielę dn. 12 bm. o godz 8.45 rozpocznie się transmisja koronacji Ojca św. z Bazyliki św. Piotra w Rzymie. W niedzielę wieczorem o godz. 17.20 p. Zenon Skierski, jako jeden ze specjalnych wysłanników Polskiego Radia zda sprawę z nastrojów Rzymu w tym doniosłym dniu.

—oOo—

Zawieszenie działalności

ŻYDOWSKIEJ ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZEJ

Na skutek decyzji starosty grodzkiego śródmiejsko-warszawskiego zawieszona została działalność stowarzyszenia p. n. Związek Rzemieślników Rzeczypospolitej Polskiej. Powodem zawieszenia była działalność, wykraczająca przeciwko obowiązującemu prawu, oraz ustalonym dla stowarzyszenia zakresowi i sposobom działania. W szczególności ujawnione przez władze administracyjne przekroczenia stworzyły na terenie Związku warunki do popełnienia nadużyć, które istotnie miały miejsce.

W związku z tym starostwo grodzkie sosnowieckie zawiesiło działalność istniejącego przy ul. 3 Maja 7 oddziału Zw. Rz. R. P.

Zawieszone stowarzyszenie jest organizacją żydowską.

Zawodowy ruch pracowniczy w Zagłębiu

Konferencja wojewódzka ZPZZ w Sosnowcu

Sekretariat Okręgowy Zjednoczenia Polskich Związków Zawodowych Podokręgu Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu — komunikuje, że w niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 10 r. w sali U. R. im. A. Skwarczyńskiego w Domu Społecznym odbędzie się konferencja wojewódzka ZPZZ z udziałem przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i zaproszonych gości.

Przedmiotem obrad konferencji będzie sprawozdanie z dotychczasowej działalności, **opracowanie programu i taktyki, ZPZZ na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.** Konferencja ma za zadanie dać pełny wyraz nurtującym prądom i skrystalizować oblicze ideowe organizacji.

Wyniki obrad konferencji będą sprawdzianem dojrzałości politycznej i społecznej polskiego świata pracy, który w walce o nowe jutro i Nową Polskę — w szeregach ZPZZ zwycięstwo kroczy naprzód i realizuje wielką ideę Zjednoczenia Narodowego.

Kwestia zagadnień z dziedziny ekonomiczno - społecznej, ustaw socjalnych, **obejmujących ustawy o czasie pracy i płacy w przemyśle, rent i emerytur, bezpieczeństwa i higieny pracy, urlopów, wczasów robotniczych i t.d.** będzie zasadniczym tematem obrad konferencji.

Z ŻYCIA ROBOTNIKÓW EOZD W MAŁOBĄDZU

W roku ubiegłym został zorganizowany na terenie Elektrowni Okręgowej Z. D. Polski Zw. Zaw. Met. przy ZPZZ do którego przystąpiło 35% załogi elektrowni. Młoda ta organizacja energicznie wzięła się do pracy, celem podniesienia poziomu kulturalnego oraz materialnego swych członków.

Między innymi przy wydatnej pomocy dyrekcji urządzono po raz pierwszy w Elektrowni choinkę z Mikołajem dla dzieci pracowników. Św. Mikołaj obdarował paczkami 128 dzieci, które około 4 godzin spędziły na miłej i wesołej zabawie. Ponadto dzieci pracowników EOZD zaprosiły na swoją zabawę sześcioro najbiedniejszych dzieci z Zakładu Sióstr Karmelitanek w Sosnowcu, które również otrzymały paczki.

Ostatnio Związek, wchodząc w ciężkie położenie pracowników Elektrowni, zwrócił się do dyrekcji z **propozycją zawarcia układu zbiorowego.** Dyrekcja do propozycji tej ustosunkowała się przychylnie, zawiadamiając sekretariat okr. o wyznaczeniu konferencji na najbliższe dni.

ZATARG W ELEKTROWNI OKRĘGOWEJ

Zorganizowani w Polskim Związku zawodowym pracowników przemysłowych i handlowych Rz. P. w Sosnowcu, pracownicy umysłowi Elektrowni w Częstochowie wystąpili swego czasu do dyrekcji tej firmy za pośrednictwem Związku z żądaniem regulacji płac Dyrekcja zajęła stanowisko odmowne, a jednocześnie zaczęła stosować represje wobec zrzeszonych pracowników, chcąc ich zmusić do wystąpienia ze Związku Dyrekcja posunęła się tak daleko że wymówiła 5 pracownikom pracę, później jednak wymówienia te wycofała.

Wobec takich metod zarząd główny Związku zwrócił się do inspektora pracy w Częstochowie o zwołanie konferencji, co nastąpiło w dniu wczorajszym jednak przedstawiciele firmy oświadczyli, że nie będą pertraktować z przedstawicielami Związku.

W tym stanie rzeczy sprawa oprze się o wyższe władze; również jeden z posłów ma wnieść interpelację, gdyż stanowisko firmy koliduje z konstytucyjnym uprawnieniem wolności zrzeszania się pracowników i powierzania obrony swoich interesów organizacji zawodowej.

Lekarze w Ubezpieczalniach Społecznych

uzyskali podwyżkę płac

W ub. czwartek odbyła się w Ministerstwie opieki społecznej, pod przewodnictwem p. ministra Zyndram-Kościałkowskiego konferencja komisarzy, dyrektorów i lekarzy naczelnych Ubezpieczalni Społecznych z całej Polski.

Konferencja poświęcona była sprawie **zawarcia umowy zbiorowej z lekarzami zatrudnionymi w Ubezpieczalniach Społecznych.** Rokowania, prowadzone w tej sprawie już od 5 lat, zostały zakończone i nowa umowa zbiorowa z lekarzami **została zawarta i zaakceptowana.**

Nowa umowa wprowadza m. in. **podwyżkę płac dla lekarzy.** Podwyżka ta dla całego kraju pochłonie sumę 3 i pół miljona złotych rocznie. Poza tym nowa **umowa gwarantuje lekarzom prawa do stabilizacji oraz do dłuższych urlopów.** Lekarze Ubezpieczalni Społecznych po 5 latach pracy korzystać będą z miesięcznego urlopu, **po 10 latach — z 5 tygodniowego, po 15 latach — z 6-tygodniowego urlopu.**

Sprawa **przyjmowania do pracy nowych lekarzy** rozwiązana została w nowej umowie w ten sposób, **że kwalifikować tych lekarzy będzie specjalna komisja weryfikacyjna, utworzona z lekarzy zatrudnionych w danej Ubezpieczalni Społecznej.**

Poza tym nowa **umowa utrzymuje dotychczasowe warunki pracy.**

Pieszo od granicy francuskiej

przez Niemcy do Polski

Jak donosiliśmy wczoraj, policja zatrzymała niejaką Teofilę Gębską, zdradzającą objawy choroby umysłowej, którą oddano pod opiekę Wydziału opieki społecznej przy Magistracie Sosnowca.

Gębska opowiedziała niewiarygodnie brzmiącą historię, że dn. 26 lutego br. wywieziono ją taksówką z Francji z jednej z miejscowości w pobliżu Paryża i odwieziono do granicy niemieckiej. **Drogę przez Niemcy do Polski Gębska odbyła jakoby pieszo.**

Wydział opieki społecznej umieścił Gębską chwilowo w domu noclegowym. Kobieta owa mówi **doskonale po francusku,** natomiast **wysławianie się po polsku sprawia jej dużą trudność.** Gębska **domaga się, aby jej przyrządzano befsztyki i dawano do picia białe wino.**

Wydział opieki społecznej odeśle prawdopodobnie Gębską do zakładu dla umysłowo chorych w Choroszczy.

Policja w dalszym ciągu prowadzi dochodzenie, celem ustalenia bliższych danych o pochodzeniu Gębskiej i jej stosunkach rodzinnych.

Przebudowa traktu Kielce-Kraków

Kilka tysięcy bezrobotnych znajdzie pracę

Wkrótce uruchomione zostaną roboty przy przebudowie drogi państwowej nr 18 (trakt Warszawa — Kraków).

Przebudowa tej drogi na odcinku od Radomia do Kielc została już w roku ubiegłym ukończona. Koszt tych robót (na odcinku 76-kilometrowym) wyniósł z górą 9 miln. zł. Na jesieni ubiegłego roku rozpoczęły się roboty przy przebudowie drogi od Kielc do granicy województwa kieleckiego. Roboty te prowadzone były pod Chęcinami, gdzie szosa ulegnie — ze względu na terenowe niedogodności przejazdu przez Chęciny — przełożeniu. Pod Chęcinami w obecnej chwili pracuje około 80 robotników.

Przebudowa w kierunku Krakowa rozpocznie się na szerszą skalę dopiero teraz. **W ciągu dwu lat 101-kilometrowy trakt otrzyma nawierzchnię bitumiczną, na 6 m. szeroką.** Wszystkie mosty zostaną przebudowane. Odcinek od Słowika (z Kielc do Słowika prowadzi nowoczesna szosa asfaltowa, która przebudowy nie wymaga) do Jędrzejowa — poza przełożeniem szosy pod Chęcinami — wykonany będzie jeszcze w roku bieżącym.

Roboty prowadzone są przez kielecki Urząd Wojewódzki z kredytów Min. Komunikacji.

Ogólny koszt dwuletnich robót wyrazi się cyfrą **około 17 miln. zł.** Przy robotach znajdzie zatrudnienie kilka tysięcy bezrobotnych angażowanych za pośrednictwem Wojewódzkiego biura Funduszu Pracy w Kielcach.

TO BYŁO TAK:

AKT DAMSKI

Od kilku miesięcy zaledwie pracuje pan Marceli Gwaizda na niwie artystycznej, sprzedając na ulicy kolorowe dzieła sztuki po pięć złotych sztuka.

Obrazki ma ładne, spuszcza z ceny bez krzyku, na kredyt daje też — nic więc dziwnego, że cieszy się ogólnym wzięciem.

Przez pięć miesięcy między nim a klientami nie było żadnych nieporozumień.

Ale jak to mówią: Co ma Wisła, to nie Antoni.

Wczoraj, na gładkiej drodze, wybuchła awantura w większym stylu.

Stoi pan Marceli na rogu ulicy, spoziera na swoje obrazki, rzędem ustawione pod murem.

Nagle, patrzy, idzie chodnikiem tłusta dama z facetem w meloniku.

Dama idzie naprzód, a facet na obrazki rzuca okiem.

— Chodź, Edziu, nie zapuszczaj żurawia na obrazki, bo ci i tak nie kupię — mówi korpulentna towarzyszka faceta w meloniku.

Ale Edzio udaje, że nie słyszy.

Wobec tego dama również przygląda się obrazkom.

A pan Marceli Gwiazda, przygląda się jej.

Nagle, ni stąd, ni zowąd, wpada ta dama na pana Marcelego, jak burza.

— Zbereźniku! — krzyczy. — Ty co za obrazki sprzedajesz?

— O który szanownej pani chodzi? — poważnie pyta pan Marceli.

— O ten.

— Jest to, pozwolą szanowna pani wyklarować sobie, tak zwany akt damski. Zrobiony jest z wielgom premedytacjom, jako że ciachnął go sam Matejko, a, że tak powiem, ulepszył i do użycia przystosował Jan Wędka Kręcijewski, malarz wysokiego kalibru. Dlatego też i cena tego obrazja jest wysoka i waha się...

— Waha się, czy nie waha, to mnie nic nie obchodzi! — przerywa mu nagle damulka. — Ale to jest demoralność od alfy do omegi i za takie akta damskie powinno się do kryminału pakować jak nic! Jezdem z lepszego domu i z wykształceniem wyższem! Nie mogę na to patrzeć!

Byłoby się może na tym skończyło, gdyby nie to, że do rozmowy wtrącił się facet w meloniku.

— Daj spokój, żonuś — rzekł pobłażliwie — aktus damski jest non plus ultra i jezdem gotów te pięć złotych dać, jako że sztukę popierać należy...

To już wyprowadziło cnotliwą małżonkę człowieka o artystycznych upodobaniach, z równowagi.

Z soczystymi wyrazami na ustach rzuciła się na dzieło sztuki i stratowała je nogami.

Wówczas pan Marceli Gwiazda rąbnął ją na odlew w zęby, otrzymując w zamian prawy sierpowy od jej małżonka.

Gwiazdy zamigotały w oczach Marcelemu Gwieździe.

Kres awanturze położył posterunkowy Gapuś.

Sprawa znajdzie się wkrótce w sądzie.

MILCIO

Rekolekcje dla inteligencji

NA POGONI

Rekolekcje dla inteligencji na Pogoni odbędą się, jak wiadomo, w sali gimn. Staszica w dniach od 15—19 bm.

Nauki rekolekcyjne głosić będzie JE ks. biskup A. Zimniak z Częstochowy.

Na liczne zapytania — zarządy Koła inteligencji oraz Stowarzyszenia Pań Wincentek na Pogoni wyjaśniają, że zaproszenie imienne nie jest konieczne do uczestniczenia w rekolekcjach i raz jeszcze tą drogą najserdeczniej zapraszają na te konferencje wielkopostne inteligencję z Pogoni oraz osoby, które nie mogą wziąć udziału w swoich rekolekcjach parafialnych.

Podaje się równocześnie do wiadomości, że w czasie rekolekcyj czynne będzie stoisko — wystawa książek o treści religijnej, gdzie uczestnicy będą mogli zapoznać się lub wypożyczyć poważne dzieła z zakresu wiedzy religijnej.

Kurs rolniczo-leśny

DLA INWALIDÓW WOJENNYCH

Z dniem 1 października rb. rozpocznie się w Niepołomicach roczny kurs rolniczo leśny dla inwalidów wojennych i wojsk., którzy nie przekroczyli 40 roku życia i dotychczas ze szkolenia na koszt Państwa nie korzystali.

Kandydaci pragnący być przyjęci na wym. kurs, winni wnieść do końca lipca rb. za pośrednictwem przynależnego starostwa powiatowego, ref. inwal. podanie do Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego.

Wystawa fotograficzna

MIĘDZYSZK. SEKCJI WYCHOWAWCZEJ

Dnia 26 bm. w lokalu państwowego gimnazjum Emilji Plater w Sosnowcu otwarta zostanie wystawa fotograficzna, urządzona staraniem Międzyszkolnej Sekcji Wychowawczej.

Na wystawę złożą się prace fotograficzne uczenic i uczniów szkół średnich Zagłębia Dąbrowskiego, oraz prace fotografów amatorów, posiadających fotografje o prawdziwie artystycznej wartości.

—ooo—

Nowy zarząd Ligi M i K

ODDZIAŁU SOSNOWIEC—POGOŃ

W sali Domu Związku Zaw. metalowców w Sosnowcu przy ul. Mariackiej odbyło się walne zebranie członków LMK oddziału Sosnowiec—Pogoń, na którym wybrano nowy zarząd oddziału w następującym składzie: prezes—mgr Wiesław Sandelewski, I wiceprezes—Oswald Lange, II wiceprezes—Jan Dworaczek, sekretarz — Władysław Zgorzelski, skarbnik—Franciszek Raczyński, zast. sekretarza—Mieczysław Zgorzelski, członkowie — dr Antoni Nasiłowski, Michał Stelmaszczyk, Aleksander Wencik i Tadeusz Prugar. Komisja rewizyjna pp.: kpt. Eugeniusz Piotrowski, Telesfor Baranowski i Kazimierz Zasadziński.

—ooo—

Jak zwiększyć

OBROTY HANDLOWE?

W kołach wytwórców polskich stale wysuwane są postulaty zainteresowania rodzimą produkcją jak najszerszych kół konsumentów i popierania towarów krajowych.

Aby uzyskać większe zainteresowanie swym artykułem czy fabrykatem winien wytwórca wyjść z nim na nowy rynek zbytu przez co wywoła zapotrzebowanie, które przedsiębiorstwu zapewniłoby ciągłość pracy i zatrudnienie.

Jest rzeczą znaną, że Śląsk wraz z odzyskanym niedawno Zaolziem, jako dzielnica państwa najgęściej zaludniona jest właśnie rynkiem zbytu o wielkich możliwościach i niezwykłej chłonności.

Jednym z najłatwiejszych a zarazem najpraktyczniejszym i najtańszym sposobem reklamy polskiej wytwórczości jest bezpośredni kontakt z kupcem i konsumentem za pośrednictwem Targów Katowickich, które trwać będą w czasie od 20 maja do 4 czerwca 1939 roku.

Placówka gospodarcza Targów Katowickich które w roku b.ż. po raz jedenasty otworzą swe podwoje, dobrze zasłużyła się sprawie propagandy polskiej wytwórczości. To też przedsiębiorstwa przemysłowe, wytwórcze i przetwórcze, którym zależy na powiększeniu zbytu swoich wyrobów na Śląsku, powinny w dobrze pojętym interesie własnym, wykorzystać nadarzającą się okazję zainteresowania się tym rynkiem zbytu przez udział w XI Targach Katowickich.

× ZEBRANIE KRÓTKOFALOWCÓW W KATOWICACH. Walne zgromadzenie śląskiego Klubu krótkofalowców w Katowicach odbędzie się w niedzielę dnia 12 bm. o godz. 9,30 w lokalu klubowym. Porządek obrad przewiduje: zagajenie, przemówienia gości; odczytanie protokółu z I walnego zgromadzenia; wybór przewodniczącego, sekretarza i 2 ławników; sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej; dyskusja nad sprawozdaniami; udzielenie absolutorium; sprawozdanie z I wystawy krótkofalarstwa urządzonej przez SKK; wybór nowego zarządu, komisji rewizyjnej, komisji egzaminacyjnej i sądu honorowego; zatwierdzenie budżetu na rok 1939 r.; ustalenie składek członkowskich i wstępnego; wnioski; zakończenie.

W wypadku nie przybycia na walne zgromadzenie przepisowej liczby członków, odbędzie się ono w tym dniu o godz. 10, bez względu na liczbę obecnych.

Wyrok w procesie żydów żareckich

zapadnie w Sądzie Okręg. w poniedziałek

W czerwcu ub. r., jak o tym donosiliśmy już, na rynku w Żarkach doszło do krwawego zajścia między grupą żydów żareckich i członkami Stronnictwa Narodowego w Częstochowie, którzy wracali autobusem z uroczystości poświęcenia proporczyka Stronnictwa Narodowego w Zawierciu.

Na autobusie, który zatrzymał się na rynku, były wywieszone napisy antyżydowskie, na widok których zgromadzeni na rynku żydzi poczęli **wybijać kamieniami szyby w autobusie.** Odłamki szkła zraniły dotkliwie kilkunastu pasażerów, którzy poczęli opuszczać pojazd. Wówczas żydzi z jeszcze większą pasją poczęli ich bić, strzelając nawet do nich z rewolwerów, przy czym postrzelony został w nogę członek stronnictwa Jan Szczęsny, zamieszkały w Częstochowie.

Kres krwawemu zajściu położyła dopiero policja, **aresztując 21 żydów czynnych uczestników zajścia.**

W dniu 24 ub. miesiąca przed Sądem Okręgowym w Sosnowcu na sesji wyjazdowej w Zawierciu stanęli: Wajntraub Abram, Wajntraub Szmul Josek, Wajntraub Szłama Załma, Wajntraub Moszek Fajner Pinkus Szmul, Snopkowski Josek Lajbuś, Kornfeld Tesnik, Kornfeld Jakub Moszek, Kornfeld Icek, Wajntraub Szmul Dawid, Rapaport Abram Dawid, Snopkowski Mendka Hersz Krzeszower Herszlik, Krzeszower Hersz Szaja, Siwek Jankiel, Kliman Herszlik Kliman Abram, Pejzach Chaim Pejsach, Krzeszower Kopel Lajbuś, Zajdman Aron i Sztyler Jakub.

Po trzydniowym przewodzie w Zawierciu sąd dokonał wizji lokalnej w Żarkach, celem zapoznania się naocznie z przebiegiem zajścia.

Wczoraj dalszy ciąg rozprawy odbył się w Sądzie Okręgowym w Sosnowcu, przy czym wygłoszone zostały przemówienia stron.

Ogłoszenie wyroku sąd zapowiedział na poniedziałek o godz. 13-ej.

Margaryna zamiast masła

Fałszerstwo żydowskiego kupca

Miejski zakład badania żywności w Sosnowcu ujawnił wczoraj fabrykę fałszowanego masła, mieszczącą się w sklepie **Berka Rozencwajga** przy ulicy Dekerta 5.

Rozencwajg pakował margarynę w formie cegiełek i sprzedawał ją jako **„wyborowe masło śmietankowe".**

Jeden z pracowników Miejskiego Zakładu przyłapał wczoraj transport fałszowanego masła, wysłany do Modrzejowa.

W wyniku przeprowadzonej rewizji w sklepie Rozencwajga zakwestionowano **80 kg fałszowanego masła.**

Rozencwajg będzie pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Brud i robactwo

w żydowskich wytwórniach słodyczy

Wczoraj komisja sanitarno - żywnościowa z p. starostą Boxą, wiceprezydentem Gocem i kom. Truszkowskim dokonała lustracji sklepów, przedsiębiorstw, jatek i tp. na terenie Będzina.

Lustracja wykazała, że większość sklepów i przedsiębiorstw żydowskich znajduje się w stanie urągającym wymaganiom sanitarnym. To też wielu kupców pociągnięto do odpowiedzialności oraz ukarano grzywnami, a znajdujące się w nabardziej niechlujnym stanie zakłady zamknięto.

M. in. **zamknięto cztery wytwórnie czekolady i cukierków: Ajzenberga** (Modrzejowska 86), **Majera Frydmana** (Modrzejowska 84), **Pilcera** (Małachowskiego) i **Ruchli Kazimierskiej** (Małachowskiego 26); **jatkę Pozmantjera** (Małachowskiego 25) oraz sklepy spożywcze **Hendla Oznera i Sury Szwarcberg.** W wytwórniach słodyczy komisja znalazła roje robactwa pracownicy zaś byli niemożliwie brudni.

Budżet Zawiercia na r. 1939-40

uchwaliła Rada miejska

Pod przewodnictwem prezydenta miasta p. Cz. Kowalskiego odbyło się onegdaj plenarne posiedzenie Rady miejskiej w Zawierciu. Po przyjęciu protokółu z ostatniego posiedzenia, Rada uchwaliła przyjęcie zapomogi z Funduszu pożyczkowo - zapomogowego na zrównoważenie budżetu na r. 1938 39: dalej uchwalono statut o poborze podatku drogowego na 1939-40, statut o poborze dopłat drogowych na r. 1939-40, zaciągnięcie pożyczek krótkoterminowych w r. 1939-40 oraz sprawę przeniesienia kredytów (virement) w roku 1939-40.

Po tych uchwałach przystąpiono do rozpatrzenia preliminarza budżetowego na r. 1939-40. Przed przystąpieniem do właściwych obrad nad budżetem, prezydent Cz. Kowalski wygłosił dłuższe ekspose, omawiające szczegółowo sytuację gospodarczą miasta.

Po dłuższej dyskusji, w której zabierało głos szereg radnych, **budżet miasta został uchwalony większością głosów.**

W globalnych cyfrach budżet m. Zawiercia na r. 1939-40 przedstawia się następująco: wydatki zwyczajne — zł 631.499, wydatki nadzwyczajne — zł 783.768; razem wydatki — zł 1.415.267. Dochody nadzwyczajne — zł 631.499, zwyczajne — zł 783.768, razem — zł 1.415.267.

Do budżetu wstawiono m. in. zł 500, na zapoczątkowanie funduszu na budowę pomnika Niepodległości w Zawierciu.

Poranek harcerski

W KINIE „ZAGŁĘBIE"

Zarząd Obwodu Związku Harcerstwa Polskiego w Sosnowcu Komisja Porankowa zawiadamia, że w niedzielę dnia 12 bm. o godz. 11,30 przed południem odbędzie się w kinie „Zagłębie" poranek dla dzieci, młodzieży i starszych w wykonaniu drużyny skautów II hufca harcerzy z następującym programem: piosenki harcerskie, harmonijki ustne, „Pan Dłutko" dialog, tygodnik PAT. film „Baron Cygański" operetka Jana Straussa.

Ceny miejsc: parter 25 gr, balkon 30 gr, miejsce w loży 54 gr.

—ooo—

Likwidacja zatargów

W HUCIE „FENIKS"

Wczoraj odbyła się w inspektoracie pracy w Sosnowcu konferencja w sprawie likwidacji zatargu w hucie Feniks. Uregulowane zostały stawki płac oraz dyrekcja zobowiązała się dostarczyć robotnikom ubrań ochronnych.

Poza tym załatwiona została sprawa oddzielnej łaźni dla robotników i robotnic. Po zatwierdzeniu planu przez urząd wojewódzki fabryka przystąpi do urządzenia odpowiedniej łaźni.

W FABRYCE „REKORD"

Wczoraj również w wyniku konferencji w inspektoracie pracy zlikwidowano zatarg w fabryce „Rekord" w Sosnowcu. Uzgodniono sprawę wypłaty zaległości oraz urlopów turnusowych.

—ooo—

Pogrzeb ofiar

ZATRUCIA DENATURATEM

Po dokonaniu oględzin i sekcji zwłok pięciu ofiar śmiertelnego zatrucia denaturatem w Dąbrowie władze zezwoliły na pochowanie ich.

Zwłoki Kaczochy, Kazonia i Dworaka, leżące w kostnicy szpitala powiatowego w Będzinie, których rodziny nie mają ich za co pochować, pogrzebane zostaną w Będzinie na koszt miasta.

Pogrzeb Szyi i Libery odbędzie się w Dąbrowie.

—ooo—

„Zdenerwowany" Turner

POWĘDROWAŁ DO ARESZTU

W swoim czasie Magistrat będziński ukarał grzywną w wysokości 50 zł właściciela domu przy ul. Zawale 32 Majera Turnera za niechlujny stan jego posesji. Turner odwołał się do starostwa, które podwyższyło mu grzywnę do 100 zł. Po usłyszeniu orzeczenia Turner „zdenerwował się" i niedpowiednio zachował się w starostwie, za co został aresztowany.

Dodać należy, że stan posesji Turnera nadal nie odpowiada wymaganiom sanitarnym i Turnera czeka nowa rozprawa karno-administracyjna.

× OGRANICZONE ODROCZENIA SŁUŻBY WOJSKOWEJ DLA MATURZYSTÓW. M. S. Wojsk zwróciło uwagę władz administracyjnych na wypadki udzielania odroczeń służby wojskowej z tytułu studiów na wyższych uczelniach szeregowcom z cenzusem, urlopowanym z powodu niezdolności do czynnej służby wojskowej. Ponieważ w takim stanie rzeczy maturzyści nie mogą być powołani do odsłużenia ustawowego okresu skróconej służby wojskowej, po upływie okresu urlopu, w przyszłości odroczenia czasowo niezdolnym do służby maturzystom, nie będą już udzielane.

× ZWIĄZEK PODOFICERÓW REZERWY KOŁO W GRODŹCU K.BĘDZINA. Ostatnio odbyło się w lokalu własnym walne zebranie członków OZPR w Grodźcu przy udziale przedstawicieli zarządu okręgowego w osobach prezesa okręgu Zagłębia p. Bronisława Imiołczyka i wiceprezesa Tomasza Dynera. Po wysłuchaniu sprawozdań, udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium z podziękowaniem za ich owocną dotychczasową pracę. Dokonano wyboru nowego zarządu Koła w składzie następującym: prezes—Br. Imiołczyk, wiceprezes—T. Jagodziński, sekretarz — J. Jagoda oraz członkowie—Jan Majchrzak, T. Gąsiorek, E. Rogalski, S. Cal i Baczyński Henryk. Do komisji rewizyjnej wszedł W. Michalczyk oraz do sądu koleżeńskiego E. Lis. Obrady zakończono odśpiewaniem „Pierwszej Brygady".

KRONIKA OLKUSZA

Pracownicy fabr. „Klucze"

NA POMOC ZIMOWĄ I FON

Pracownicy fizyczni fabr. „Klucze" pod Olkuszem zaofiarowali na pomoc zimową wartość dwu godzin pracy każdy, natomiast pracownicy umysłowi opodatkowali się w normach przyjętych ogólnie na przeciąg 5 miesięcy.

Na FON robotnicy tej fabryki przeznaczyli wartość jednej dniówki, urzędnicy zaś opodatkowali się indywidualnie na kupno sprzętu wojennego, którego inicjatywę podjęły: miejscowy Zw. Strzelecki i Zw. Rezerwistów.

× WŁADZE PRACOWNIKÓW MIEJSKICH. Pod przewodnictwem p. R. Kamińskiego odbyło się walne doroczne zebranie Związku Pracowników Miejskich w Olkuszu, na którym wybrano ponownie do zarządu pp.: J. Urasińskiego—prezes, A. Ratusińskiego—zastępca, F. Łydkę, A. Kwietnia i K. Ptaszyckiego — członkowie. Budżet uchwalono w wysokości zł 480.

× ZARZĄD KOŁA PRZYJACIÓŁ HARCERZY przy szkole powsz. żeńskiej w Olkuszu ukonstytuował się jak następuje: pp. O. Kurzejowa—prezeska, F. Majcherkiewicz — zastępca, Wrońska — sekretarz, Sagańska — skarbnik, H. Bieńkowska — komendantka drużyny. Zebranie odbyło się pod przewodnictwem kierowniczki obwodu p. Z. Okrajniowej.

„ORZEŁ" — Prokurator Andrejew.

SPORT

REPREZENTACJA BOKSERÓW WŁOSKICH NA MECZ Z POLSKĄ

Włoski Związek Bokserski zawiadomił Polski Związek Bokserski, że skład reprezentacji Włoch został ustalony następująco: waga musza—Nardecchia; kogucia—Padetti; piórkowa—Cortenesi (lub Bonetti); lekka—Peyre; półśrednia—Garbarino; średnia—Bonadio; półciężka—Colori; ciężka — Lassari. Drużynie włoskiej towarzyszyć będą trener Klaus oraz sędzia punktowy Czerni.

Mecz odbędzie się w dniu 19 marca. Sędzią ringowym będzie Czech Dworok.

DYMISJA ZARZĄDU PODOKRĘGU CZĘSTOCHOWSKIEGO

Kryzys organizacyjny w łonie zarządu podokręgu częstochowskiego przerodził się w komplikacje, w wyniku których — mimo usiłowań prezesa Zagł. OZPN p. Wolskiego — podał się do dymisji prezes podokręgu prof. Hyla, który pociągnął również za sobą cały zarząd, solidaryzujący się z motywami prezesa. Dymisja ta została przyjęta przez prezesa Wolskiego, który równocześnie z uwagi na zbliżający się sezon wyznaczył dzień 1 kwietnia na zwołanie sejmiku częstochowskich piłkarzy dla wyboru nowych władz.

Główną przyczyną dymisji był podobno konflikt z delegaturą sędziów częstochowskich który wobec braku dobrej woli z obu stron nie mógł zostać usunięty.

HEBDA I TŁOCZYŃSKI WYELIMINOWANI W MENTONIE

Obaj nasi tenisiści, Hebda i Tłoczyński grali we czwartek w ćwierćfinałach międzynarodowego turnieju tenisowego w Mentonie. Obaj ponieśli porażki. Hebda przegrał do Martin Legeay 6:0, 4:6, 2:6, a Tłoczyński uległ Redlowi w dwóch setach 4:6, 4:6.

ŚLĄSK — RYGA 5:4

W Chorzowie odbył się w czwartek wieczorem międzynarodowy mecz tenisa stołowego pomiędzy reprezentacjami Śląska i Rygi. Zwyciężyła drużyna Śląska w stosunku 5:4. Jest to trzecia porażka łotewskich ping pongistów w Polsce.

Na meczu w Chorzowie decydujące znaczenie miał mecz pomiędzy mistrzem Łotwy Stamsem i Rojzenem. Wygrał go Rojzen 2:0 (21:18, 21:10), przesądzając zwycięstwo na korzyść Śląska.

„TORKAT" ZMIENIA WŁAŚCICIELA

Sztuczny tor lodowy w Katowicach przejęty został w tych dniach na własność przez śląski urząd wojewódzki. Tor zostanie przebudowany, M. in. wzniesiony zostanie dach nad torem. Na przebudowę toru przewidziana jest pożyczka w wysokości 100 tys. zł.

RUCH W SOSNOWCU

Jak się dowiadujemy, projektowany na dzień 19 bm. przyjazd stołecznej Polonii do Sosnowca nie dojdzie do skutku. W dniu tym Unja rozegra natomiast prawdopodobnie mecz piłkarski z mistrzem Polski Ruchem z Wielkich Hajduk.

AKS CHORZÓW — CKS

CKS Czeladź wyjeżdża w niedzielę do Chorzowa, gdzie rozegra spotkanie z ligowym AKS Chorzów.

Silna flota wojenna na morzu to pokój i bezpieczeństwo kraju!

CENNY PIERWIASTEK

WYDOBYWANIE RADU I PRZYGOTOWANIE „IGIEŁ RADOWYCH"

Rad, pierwiastek chem. (Ra), odkryty 1898 przez Marię Curie Skłodowską i męża jej Piotra Curie w minerale radjoaktywnym blendzie smolistej. — Rad stosuje się w medycynie, — głównie przy leczeniu raka, pośrednio jako emanacja radowa w wodach mineralnych przeciwko dnie, nerwicom itp. Ostatnio również w postaci zastrzyków i kompresów, zawierających związki radu, przy niektórych schorzeniach.

Głównymi źródłami radu są obecnie wybrzeża Wielkiego Niedźwiedziego Jeziora w Kanadzie bryt. Złoża skał bogatych w srebro i związki radowe leżą już w okolicach arktycznych, dokąd dawniej zapędzali się jedynie nieliczni traperzy i Indianie. Obecnie nad brzegami Niedźwiedziego Jeziora pracują ludzie w zimie i w lecie, rozkruszając skały, które są potem przewożone koleją i samolotami do Fort Hope w Stanie Ontario, do centrum przerobu.

Dziewięć bocznic kolejowych, wiele składów, porty lotnicze i stacje radiowe zostały wzniesione nad Jeziorem Niedźwiedziem. W Fort Hope założono nowe urządzenia, wydobycie radu z surowej skały zostało skrócone do 3 miesięcy czasu.

Oczyszczony materiał w formie soli radowych jest przesyłany do Londynu w opieczętowanych tubach szklanych, zamkniętych z kolei w grubych ołowianych tubach ochronnych. W każdej tubie jest 70 do 100 miligramów elementu radowego. Tuby otwiera się szklanym nożem w komorach pod wodą.

Do celów leczniczych używa się „igieł" zawierających rad. „Igły" radowe są odpowiednio oprawione w tubki i przechowywane w hermetycznym opakowaniu. Tubki są zazwyczaj zrobione z iradyzowanej platyny, aliażu twardego i wytrzymalszego, niż czysta platyna.

Opakowania radu są robione z metal takich jak złoto czyste, złoto karatowe, srebro i aliaże złota z platyną, te bowiem metale absorbują promienie alfa i beta i nawet niektóre promienie gamma.

Wszystkie te delikatne czynności są wykonywane w niepozornie wyglądającym budynku w Hatton Garden w Londynie, gdzie kilkunastu ludzi pracuje przy jednym z najniebezpieczniejszych warsztatów. Jak wszyscy inni pracownicy, przybywają oni codziennie do śródmieścia z odległych przedmieść. I sami niezawodnie uważają swe zajęcie za bardzo zwyczajne. Nie przychodzi im nawet na myśl, że są bohaterami codziennej pracy w walce z rakiem.

W Wielkiej Brytanii, Ministerstwo Zdrowia podjęło energiczną walkę z tą klęską. Pracownicy, zatrudnieni w Hatton Garden, mają za zadanie rozdzielać najdrobniejsze cząsteczki czystego radu i przygotować je do użytku leczniczego. Jako „igły", „płytki" czy tak zw. „bomby" — ładunki radu rozsyłane są do szpitali.

Osoby zatrudnione przy tej pracy siedzą przed hermetycznie zamkniętymi i izolowanymi ołowiem skrzynkami, do których przez dwa otwory wsuwają ręce, odziane w grube rękawice gumowe. Dopiero tak zabezpieczeni chwytają szczypczykami malusieńkie cząsteczki metalu nie większe, jak główka od szpilki.

Co trzy miesiące, ci pracownicy są poddawani badaniu krwi, w celu stwierdzenia czy rad nie poczynił zgubnych zmian w ich organizmie. Wybitną zmianę krwi można zauważyć już po krótkim okresie czasu, krótszym nawet niż miesiąc. W razie niepokojących objawów, pracownicy są przenoszeni do innych robót.

Pracują oni tylko przez 5 dni w tygodniu po 7 godzin dziennie. Te ostrożności są stosowane ze względu na szereg tragicznych wypadków, jakich doznawali pionierzy wiedzy, pracujący przy radzie. Tracili ręce, oczy — umierali wskutek zniszczenia tkanek przez emanacje radu.

Działanie emanacji radowych jest zabójcze zarówno dla układu kostnego, jak i dla składników krwi; często wytwarza się wskutek tego nieuleczalna anemia. Nie mniejszym niebezpieczeństwem dla tych bojowników wiedzy — jest wdychanie emanacji radowych, oddziaływa ona bowiem zgubnie na płuca.

Fundusze na drugi samolot rosną

Swiat pracy w Olkuszu nie szczędzi ofiar

Przedmiotem onegdajszego zebrania zarządu obwodu LOPP w Olkuszu, była sprawa kupna drugiego samolotu z ofiar społeczeństwa olkuskiego.

Z zebranej na ten cel poważnej sumy, zł 3 tys. przekazano już do Komitetu Żwirki i Wigury, jako pierwszą ratę.

Z uznaniem należy podkreślić, że szerokie warstwy społeczeństwa pow. olkuskiego, a zwłaszcza świat pracy i przemysł, ofiarnie śpieszą na apel zarządu obwodu LOPP w Olkuszu, który nie ustaje w wysiłkach złożenia cegiełki w powiększeniu naszej kadry lotniczej.

Dziewczęta

BEZ KARMINOWANYCH WARG

W mieście Kansas w stanie Missouri zakazano dziewczętom poniżej lat 17 używania ołówka do karminowania ust. Wolno go natomiast używać paniom, które zawarły związek małżeński, nawet wówczas, gdy nie osiągnęły jeszcze 17 roku życia. Przeciwko temu zarządzeniu protestują wszyscy fabrykanci kosmetyków.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Świadczenia na Pomoc Zimową potrącalne przy podatku dochodowym

W związku z akcją na Pomoc Zimową przypomnieć należy obowiązujące w tym zakresie przepisy w sprawie potrącalności tych świadczeń od dochodu.

Zgodnie z treścią okólnika z dnia 5 października 1931 r. (L. D. V. 5037-31) Min. Skarbu, pragnąc przyczynić się do zwalczania bezrobocia, polecił przy ustalaniu dochodu podatkowego osób prawnych zaliczać do podlegających potrąceniu kosztów uzyskania dochodu wszelkiego rodzaju wydatki, poniesione przez osoby na cele walki z bezrobociem. W okólniku z dnia 12 stycznia 1933 r. (L. D. V. 5679-32) Ministerstwo Skarbu polecało się na wyżej cytowany okólnik z 1931 r., obowiązujący w stosunku do osób prawnych.

Jeśli idzie o pozostałych płatników podatku dochodowego, okólnik z 1933 r. upoważnił izby skarbowe do umarzania im podatku, przypadającego od świadczeń na rzecz zwalczania bezrobocia.

Powyższe umorzenie może mieć miejsce tylko co do płatników, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, względnie księgi gospodarcze i to na ich prośbę, pod warunkiem jednak, że świadczenia zostały uwidocznione w księgach i miały wpływ na wysokość dochodu.

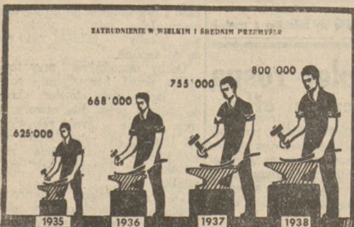
W okresie zeszłorocznym akcji Pomocy Zimowej Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że powyższe okólniki posiadają moc obowiązującą i w dalszym ciągu winny być stosowane przez władze skarbowe.

Pamiętać należy, że pod pojęcie świadczeń na Pomoc Zimową nie można podciągać żadnych innych wydatków o charakterze społecznym.

NA RINGU BOKSERSKIM
W Katowicach odbył się mecz bokserski między reprezentacjami Śląska i Wiednia, zakończony zwycięstwem drużyny śląskiej w stosunku 11:5. Na zdjęciu obie drużyny.

Rynek pracy w Polsce

Jak wynika z danych Funduszu Pracy, przytoczonych przez min. Kościałkowskiego, w przemówieniu przy okazji debaty budżetowej w Sejmie, zatrudnienie w wielkim i średnim przemyśle polskim w ciągu ostatniego pięciolecia wzrosło o 35 proc. W roku 1938 wskaźnik zatrudnienia przekroczył poziom roku przyjętego powszechnie jako porównawczy, tj. 1928. Wzrost zatrudnienia jest następstwem właściwego wykorzystania poprawiającej się koniunktury gospodarczej oraz celowej organizacji pośrednictwa pracy i szerokiej akcji uzupełnienia wykształcenia zawodowego bezrobotnych. Ta ostatnia akcja specjalnie zasługuje na uwagę ze względów społecznych, stawia bowiem tamę naturalnemu procesowi wykolejania osób bezrobotnych, wciągając je z powrotem na rynek pracy.

Mała księżniczka holenderska
pije mleko po... 25 zł. za litr

Cała górska miejscowość Grindelwald (w Szwajcarii) nie mówi o niczym innym, jak o dostojnych gościach z Holandii.

Księżna Juliana, jej małżonek książę Bernard Lippe przyjechali z małą trzynastomiesięczną księżniczką Beatrix jeszcze przed dwoma tygodniami. Przed kilkoma dniami zjawiła się też sama królowa Wilhelmina. — Mieszkańcy Grindelwaldu opowiadają sobie codziennie o życiu tych dostojnych gości.

— Królowa Wilhelmina była dzisiaj na dużym pieszym spacerze w górach — mówią ci, co spotkali królową odzianą w bezpretensjonalną „lodenową" pelerynę, uzbrojoną w tęgą laskę i obutą w grube podkute buty górskie.

— Książę Bernard jeździ na nartach. Wczoraj był na dalekiej wycieczce.

— Księżna Juliana była dzisiaj długo z małą na spacerze.

Ks. Juliana nie może bowiem towarzyszyć mężowi w jego dalekich wycieczkach narciarskich, gdyż oczekuje za kilka miesięcy drugiego potomka. Ogranicza się więc do przechadzek po drogach górskich. Przed nią jedzie w wózku tłuściutka Beatrix w ciemnych okularach, osłaniających jej oczy przed blaskiem słońca górskiego i oślepiającego śniegu.

Mała wygląda pysznie. Nic dziwnego. Jest znakomicie pielęgnowana. Ponieważ lekarze holenderscy zdecydowali, że lepiej nie zmieniać mleka, więc codziennie przysyłają dla małej mleko z Holandii. Mleko w drewnianej skrzynce wysyłane jest samolotem z Hagi do Zurichu, a stamtąd pociągiem pośpiesznym do Grindelwaldu. Cena takiego mleka wynosi po obliczeniu kosztów przesyłki aż 25 złotych za litr. Jest to chyba najdroższe mleko na świecie. Ks. Juliana przeżyła ostatnio w Grindelwald godziny wielkiego niepokoju. Oto małżonek jej, korzystając z pięknej pogody, wybrał się w towarzystwie przewodnika na zdobycie szczytu Ebnefluh (4 tys. m wysokości), nieopodal Jungfrau.

Wyruszywszy o świcie, książę z przewodnikiem dotarł szczęśliwie na szczyt góry i przenocował w schronisku Holandia. W nocy rozszalała się burza śnieżna. Niesposób było ruszać dalej.

Niespokojna księżna telefonowała na wszystkie strony, ale komunikacja ze schroniskiem Holandia była przerwana na skutek szalejącej burzy.

Wreszcie po wielu godzinach udało się księciu zejść do doliny Lötschenstahl i stamtąd ze schroniska zawiadomił telefonicznie zaniepokojoną małżonkę.

Przyjazd przedstawicieli
KUPIECTWA NIEMIECKIEGO

Do Polski przybywa w końcu bież. miesiąca wycieczka czołowych przedstawicieli kupiectwa niemieckiego i sfer gospodarczych. Goście z Niemiec odwiedzą najpierw Poznań, następnie Warszawę, a po tym udadzą się do Krakowa i Katowic. Wycieczce w Polsce towarzyszyć będzie dyrektor Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego poseł Sikorski. Przedstawiciele kupiectwa niemieckiego przyjmowani będą w każdym z odwiedzanych miast polskich przez miejscowe organizacje kupieckie.

— I to ma być zwycięzca? Hm, chciałbym zobaczyć zwyciężonego.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62.
Administracja: Piłsudskiego 24. Tel. 61073
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Cennik ogłoszeń: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA
Po 10 wyrazów w każdem kosztują:
30 drobnych ogł. 20 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 g.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, ulica Małachowskiego 1 — DĄBROWA, Sobieskiego, róg 3 Maja, tel. 68.302, p. J. Góralski. GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. WOJKOWICE KOM., kiosk p. Jaśkowskiego. ŁAZY, Wł. Jaworski. OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagińskiej. ZAWIERCIE, 3 Maja 29. ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. ŻARKI, Fr. Cacon. MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. PILICA, Rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wierzorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4.